

Przepisy ustawy Prawo o Ruchu Drogowym ze zmianami zaproponowanymi przez inicjatywę Miasta dla rowerów – stan po spotkaniu w Ministerstwie Infrastruktury 1 lipca 2008

Proponowane zmiany w postaci uzupełnień lub zmiany treści są **wytłuszczone i podkreślone ciemniejszym tłem**, zmiany polegające na usunięciu tekstu są **zaznaczone jako tekst usunięty**.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

5) **“Droga dla rowerów”**: drogę **lub część drogi oddzieloną strukturalnie od jej innych części** przeznaczoną do ruchu rowerów, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;

5a) “Pas (kontrapas) rowerowy”: **jednokierunkowy pas ruchu wyznaczony w jezdni przeznaczony do ruchu rowerów i oznaczony oznakowaniem poziomym;**

5b) „Śluza rowerowa”: **odcinek jezdni lub wybranego pasa ruchu na wlocie skrzyżowania, oznaczony oznakowaniem poziomym i przeznaczony do zatrzymania rowerów w celu zmiany kierunku i ustąpienia pierwszeństwa, w tym oczekiwania na otwarcie ruchu na skrzyżowaniu.**

12) „Przejazd dla rowerzystów”: **część drogi dla rowerów (pieszych i rowerów) lub pasa (kontrapasa) rowerowego znajdująca się na skrzyżowaniu lub przecinająca w poprzek jezdnię lub torowisko.**

47) “Rower”: pojazd poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem, o szerokości do 0,9 m. **Za rower uważa się również taki pojazd wyposażony w pomocniczy napęd elektryczny o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250W, zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48V, odłączany automatycznie po przekroczeniu prędkości 25 km/godz.**

47a) Rower wielośladowy (riksza, wózek rowerowy): **pojazd poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem, o szerokości większej niż 0,9 m. Za rower wielośladowy uważa się również taki pojazd wyposażony w pomocniczy napęd elektryczny o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250W, zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48V, odłączany automatycznie po przekroczeniu prędkości 25 km/godz.**

Art. 16.

1. **Kierującego pojazdem obowiązuje ruch prawostronny.**

2. **Kierujący pojazdem, korzystając z drogi dwujezdniowej, jest obowiązany jechać po prawej jezdni; do jezdni tych nie wlicza się jezdni przeznaczonych do dojazdu do nieruchomości położonej przy drodze.**

3. **Kierujący pojazdem, korzystając z jezdni dwukierunkowej co najmniej o czterech pasach ruchu,**

jest obowiązany zajmować pas ruchu znajdujący się na prawej połowie jezdni.

4. Kierujący pojazdem jest obowiązany jechać możliwie blisko prawej krawędzi jezdni. Jeżeli pasy ruchu na jezdni są wyznaczone, nie może zajmować więcej niż jednego pasa.

~~5. Kierujący pojazdem zaprzęgowym, rowerem, rowerem wielośladowym, motorowerem, wózkiem ręcznym oraz osoba prowadząca pojazd napędzany silnikiem są obowiązani poruszać się po poboczu, chyba że nie nadaje się ono do jazdy lub ruch pojazdu utrudniałby ruch pieszych.~~

Proponowane wariantowe zapisy:

A) 5. Kierujący pojazdem zaprzęgowym, rowerem, rowerem wielośladowym, motorowerem, wózkiem ręcznym oraz osoba prowadząca pojazd napędzany silnikiem są obowiązani poruszać się poza linią krawędziową jezdni, jeśli za nią znajduje się pas awaryjny.

B) 5. Kierujący pojazdem zaprzęgowym, rowerem, rowerem wielośladowym, motorowerem, wózkiem ręcznym oraz osoba prowadząca pojazd napędzany silnikiem są obowiązani poruszać się poza linią krawędziową jezdni, jeśli za nią znajduje się wystarczająco dużo miejsca.

C) ust. 5. Kierujący pojazdem zaprzęgowym, rowerem, rowerem wielośladowym, motorowerem, wózkiem ręcznym oraz osoba prowadząca pojazd napędzany silnikiem są obowiązani poruszać się poza linią krawędziową, jeśli szerokość jezdni za nią jest wystarczająca.

Należy zwrócić uwagę, że uzgodniona zmiana definicji w art. 2 ust. 47 i proponowanym ust. 47A (rower, rower wielośladowy) pociąga za sobą konieczność dopisywania słów „rower wielośladowy” do każdego zapisu dotyczącego dotychczas rowerów.

6. Kierujący pojazdem znajdującym się na części jezdni, po której jeżdżą pojazdy szynowe, jest obowiązany ustąpić miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi szynowemu.

7. Na skrzyżowaniu o ruchu okrężnym bez sygnalizacji kierujący rowerem może poruszać się środkiem pasa ruchu, jeśli nie wyznaczono na jezdni skrzyżowania pasów dla rowerów.

Art. 17

1. Włączanie się do ruchu następuje przy rozpoczynaniu jazdy po postoju lub zatrzymaniu się niewynikającym z warunków lub przepisów ruchu drogowego oraz przy wjeżdżaniu:

- 1) na drogę z nieruchomości, z obiektu przydrożnego lub dojazdu do takiego obiektu, z drogi niebędącej drogą publiczną oraz ze strefy zamieszkania;
- 2) na drogę z pola lub na drogę twardą z drogi gruntowej;
- 3) na jezdnię z pobocza, z chodnika lub z pasa ruchu dla pojazdów powolnych;
- 3a) na jezdnię lub pobocze z drogi dla rowerów, z wyjątkiem wjazdu na przejazd dla rowerzystów **lub pas rowerowy**;
- 4) pojazdem szynowym - na drogę z zajezdni lub na jezdnię z pętli.

2. Kierujący pojazdem, włączając się do ruchu, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz ustąpić pierwszeństwa innemu pojazdowi lub uczestnikowi ruchu.

Art. 22

1. Kierujący pojazdem może zmienić kierunek jazdy lub zajmowany pas ruchu tylko z zachowaniem szczególnej ostrożności.

2. Kierujący pojazdem jest obowiązany zbliżyć się:

- 1) do prawej krawędzi jezdni - jeżeli zamierza skręcić w prawo;
- 2) do środka jezdni lub na jezdni o ruchu jednokierunkowym do lewej jej krawędzi - jeżeli zamierza skręcić w lewo.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli wymiary pojazdu uniemożliwiają skręcenie zgodnie z zasadą określoną w tym przepisie lub dopuszczalna jest jazda wyłącznie w jednym kierunku.

3a. Kierujący rowerem może także zastosować się do zasady opisanej w art. 33 ust 1b.

4. Kierujący pojazdem, zmieniając zajmowany pas ruchu, jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa pojazdowi jadącemu po pasie ruchu, na który zamierza wjechać, oraz pojazdowi wjeżdżającemu na ten pas z prawej strony.

5. Kierujący pojazdem jest obowiązany zawczasu i wyraźnie sygnalizować zamiar zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu oraz zaprzestać sygnalizowania niezwłocznie po wykonaniu manewru.

6. Zabrania się zawracania:

1) w tunelu, na moście, wiadukcie lub drodze jednokierunkowej;

2) na autostradzie;

3) na drodze ekspresowej, z wyjątkiem skrzyżowania lub miejsca do tego przeznaczonego;

4) w warunkach, w których mogłoby to zagrazić bezpieczeństwu ruchu na drodze lub ruch ten utrudnić.

UWAGA: należy wyjaśnić wzajemną zależność między art. 25 a art. 22.

Na tym dyskusję zakończono, przy czym przedyskutowano wstępnie propozycję zawartą w art. 33 ust. 1b do której odnosi się ustęp 3a powyżej, nie dochodząc do konkluzji.

Oryginalny projekt zmian znajduje się pod adresem <http://www.rowery.org.pl/PORD2008.pdf>

Art. 24.

1. Kierujący pojazdem jest obowiązany przed wyprzedzaniem upewnić się w szczególności, czy:

1) ma odpowiednią widoczność i dostateczne miejsce do wyprzedzania bez utrudnienia komukolwiek ruchu;

2) kierujący, jadący za nim, nie rozpoczął wyprzedzania;

3) kierujący, jadący przed nim na tym samym pasie ruchu, nie zasygnalizował zamiaru wyprzedzania innego pojazdu, zmiany kierunku jazdy lub zmiany pasa ruchu.

2. Kierujący pojazdem jest obowiązany przy wyprzedzaniu zachować szczególną ostrożność, a zwłaszcza bezpieczny odstęp od wyprzedzanego pojazdu lub uczestnika ruchu. W razie wyprzedzania pojazdu jednośladowego lub kolumny pieszych odstęp ten nie może być mniejszy niż 1 m.

3. Kierujący pojazdem jest obowiązany przy wyprzedzaniu przejeżdżać z lewej strony wyprzedzanego pojazdu, z zastrzeżeniem ust. 4, 5 i 10 **i 12**.

4. Pojazd szynowy może być wyprzedzany tylko z prawej strony, chyba że położenie torów uniemożliwia takie wyprzedzanie lub wyprzedzanie odbywa się na jezdni jednokierunkowej.

5. Wyprzedzanie pojazdu lub uczestnika ruchu, który sygnalizuje zamiar skręcenia w lewo, może odbywać się tylko z jego prawej strony.

6. Kierującemu pojazdem wyprzedzanym zabrania się w czasie wyprzedzania i bezpośrednio po nim zwiększania prędkości. Kierujący pojazdem wolnobieżnym, ciągnikiem rolniczym lub pojazdem bez silnika **w razie potrzeby** jest obowiązany zjechać jak najbardziej na prawo ~~i w razie potrzeby zatrzymać się~~ w celu ułatwienia wyprzedzania.

7. Zabrania się wyprzedzania pojazdu silnikowego jadącego po jezdni:

1) przy dojeżdżaniu do wierzchołka wzniesienia;

2) na zakręcie oznaczonym znakami ostrzegawczymi;

3) na skrzyżowaniu, z wyjątkiem skrzyżowania o ruchu okrężnym lub na którym ruch jest kierowany.

8. Dopuszcza się wyprzedzanie w miejscach, o których mowa w ust. 7 pkt 1 i 2, na jezdni:

1) jednokierunkowej;

2) dwukierunkowej na odcinku z wyznaczonymi pasami ruchu, pod warunkiem że kierujący

nie wjeżdża na część jezdni przeznaczoną do ruchu w kierunku przeciwnym - w miejscu, gdzie jest to zabronione znakami na jezdni.

9. *Dopuszcza się wyprzedzanie w miejscu, o którym mowa w ust. 7 pkt 3, pojazdu sygnalizującego zamiar skręcenia, pod warunkiem że kierujący nie wjeżdża na część jezdni przeznaczoną do ruchu w kierunku przeciwnym.*

10. *Dopuszcza się wyprzedzanie z prawej strony na odcinku drogi z wyznaczonymi pasami ruchu, przy zachowaniu warunków określonych w ust. 1 i 7:*

1) *na jezdni jednokierunkowej;*

2) *na jezdni dwukierunkowej, jeżeli co najmniej dwa pasy ruchu na obszarze zabudowanym lub trzy pasy ruchu poza obszarem zabudowanym przeznaczone są do jazdy w tym samym kierunku.*

11. *Zabrania się wyprzedzania pojazdu uprzywilejowanego na obszarze zabudowanym.*

12. Kierujący rowerem jednośladowym może wyprzedzać pojazdy z ich prawej strony.

Art. 25.

1. *Kierujący pojazdem, zbliżając się do skrzyżowania, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pojazdowi nadjeżdżającemu z prawej strony, a jeżeli skręca w lewo - także jadącemu z kierunku przeciwnego na wprost lub skręcającemu w prawo.*

2. *Przepisu ust. 1 nie stosuje się do pojazdu szynowego, który ma pierwszeństwo w stosunku do innych pojazdów, bez względu na to, z której strony nadjeżdża.*

3. *Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również w razie przecinania się kierunków ruchu poza skrzyżowaniem.*

4. *Kierującemu pojazdem zabrania się:*

1) *wjeżdżania na skrzyżowanie, jeżeli na skrzyżowaniu lub za nim nie ma miejsca do kontynuowania jazdy;*

2) *rozdzielania kolumny pieszych.*

UWAGA: należy wyjaśnić wzajemną zależność między art. 25 a art. 22 które dotyczą tego samego problemu. W którymś z tych artykułów należy zapisać pełne brzmienia art. 16 ust. 2 Konwencji Wiedeńskiej o Ruchu Drogowym (po zmianie z roku 2006):

Kierujący pojazdem aby zmienić kierunek ruchu musi ustąpić pierwszeństwa innym uczestnikom ruchu poruszającym się po jezdni lub innych częściach drogi, którą zamierza opuścić.

Art. 27.

1. *Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejazdu dla rowerzystów, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa rowerowi znajdującemu się na przejeździe.*

2. ***Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa rowerzyście jadącemu na wprost po jezdni, pasie rowerowym lub drodze dla rowerów stanowiących część drogi, którą opuszcza.***

3. *Kierujący pojazdem, przejeżdżając przez drogę dla rowerów poza jezdnią, jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa rowerowi.*

4. *Kierującemu pojazdem zabrania się wyprzedzania pojazdu na przejeździe dla rowerzystów i bezpośrednio przed nim, z wyjątkiem przejazdu, na którym ruch jest kierowany.*

Art. 33.

1. ***Kierujący rowerem jednośladowym jest obowiązany korzystać z pasa dla rowerów i służy rowerowej w jezdni oraz drogi dla rowerów poza jezdnią jeśli są one wyznaczone dla kierunku, w którym podróżuje lub zamierza skręcić.*** *Kierujący rowerem, korzystając z drogi dla rowerów i*

pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym.

~~1a. W razie braku drogi dla rowerów lub drogi dla rowerów i pieszych kierujący rowerem jednośladowym jest obowiązany korzystać z pobocza, z zastrzeżeniem art. 16 ust. 5, a jeżeli nie jest to możliwe – z jezdni.~~

1 b. Na skrzyżowaniu rowerzysta może zmienić kierunek jazdy w lewo jadąc prawą stroną i zatrzymując się za nim przy prawej krawędzi w celu ustąpienia pierwszeństwa pojazdom poruszającym się na wprost po jezdni, którą jechał. Wykonując ten manewr musi skorzystać z przejazdu rowerowego lub śluzы rowerowej, jeżeli są wyznaczone.

2. Dziecko w wieku do 7 lat może być przewożone na rowerze, pod warunkiem że jest ono umieszczone na dodatkowym siodełku zapewniającym bezpieczną jazdę.

3. Kierującemu rowerem lub motorowerem zabrania się:

- 1) jazdy po jezdni obok ~~innego uczestnika ruchu;~~ **innego roweru lub motoroweru, jeśli utrudnia to poruszanie się innym uczestnikom ruchu; a w przypadku rowerów wielośladowych w każdej sytuacji.**
- 2) jazdy bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na pedałach lub podnóżkach;
- 3) czepiania się pojazdów.

~~4. Na przejeździe dla rowerzystów, kierującemu rowerem zabrania się:~~

- ~~1) wjeżdżania bezpośrednio przed jadący pojazd;~~
- ~~2) zwalniania lub zatrzymywania się bez uzasadnionej przyczyny.~~

5. Korzystanie z chodnika lub drogi dla pieszych przez kierującego rowerem jednośladowym jest dozwolone wyjątkowo, gdy:

- 1) opiekuje się on osobą w wieku do lat 10 kierującą rowerem lub
- 2) szerokość chodnika wzdłuż drogi, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 50 km/h, wynosi co najmniej 2 m i brakuje wydzielonej drogi dla rowerów;
- 3) warunki pogodowe zagrażają bezpieczeństwu rowerzysty na jezdni (śnieg, silny wiatr, ulewa, gołoledź) a dla kierunku w którym jedzie nie ma drogi rowerowej.**

6. Kierujący rowerem, korzystając z chodnika lub drogi dla pieszych, jest obowiązany jechać powoli, zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym.

7. Kierujący rowerem może jechać lewą stroną jezdni na zasadach określonych dla ruchu pieszych w przepisach art. 11 ust. 1-3, jeżeli opiekuje się on osobą kierującą rowerem w wieku do lat 10.

Art. 60.

1. Zabrania się:

- 1) używania pojazdu w sposób zagrażający bezpieczeństwu osoby znajdującej się w pojeździe lub poza nim;
- 2) zakrywania świateł oraz urządzeń sygnalizacyjnych, tablic rejestracyjnych lub innych wymaganych tablic albo znaków, które powinny być widoczne;
- 3) ozdabiania tablic rejestracyjnych oraz umieszczania z przodu lub z tyłu pojazdu znaków, napisów lub przedmiotów, które ograniczają czytelność tych tablic;
- 4) umieszczania na pojeździe znaku określającego inne państwo niż to, w którym pojazd został zarejestrowany.

2. Zabrania się kierującemu:

- 1) oddalania się od pojazdu, gdy silnik jest w ruchu;
- 2) używania pojazdu w sposób powodujący uciążliwości związane z nadmierną emisją spalin do środowiska lub nadmiernym hałasem;
- 3) pozostawiania pracującego silnika podczas postoju na obszarze zabudowanym; nie dotyczy to pojazdu wykonującego czynności na drodze;
- 4) ciągnięcia za pojazdem osoby na nartach, sankach, wrotkach lub innym podobnym urządzeniu;

5) używania **w pojazdach silnikowych** opon z umieszczonymi w nich na trwałe elementami przeciwślizgowymi

3. Używanie łańcuchów przeciwślizgowych na oponach jest dozwolone tylko na drodze pokrytej śniegiem.

Art. 63

1. Przewóz osób może odbywać się tylko pojazdem do tego przeznaczonym lub przystosowanym. Liczba przewożonych osób nie może przekraczać liczby miejsc określonych w dowodzie rejestracyjnym, z zastrzeżeniem ust. 4. W pojeździe niepodlegającym rejestracji liczba przewożonych osób wynika z konstrukcyjnego przeznaczenia pojazdu.

2. Dopuszcza się przewóz osób samochodem ciężarowym poza kabiną kierowcy, pod warunkiem że:

- 1) pojazd odpowiada wymaganym warunkom technicznym do przewozu osób;
- 2) osoby nie znajdują się między ładunkiem a kabiną kierowcy;
- 3) osoby przewożone są na miejscach siedzących;
- 4) pojazd nie przekracza prędkości 50 km/h.

3. Zabrania się przewozu osób w przyczepie, z tym że dopuszcza się przewóz:

- 1) dzieci do szkół lub przedszkoli i z powrotem w przyczepie dostosowanej do przewozu osób, ciągniętej przez ciągnik rolniczy;
- 2) konwojentów, drużyn roboczych i osób wykonujących czynności ładunkowe w przyczepie ciągniętej przez ciągnik rolniczy pod warunkiem, że:
  - a) liczba przewożonych osób nie przekracza 5,
  - b) osoby stojące trzymają się uchwytów,
  - c) osoby nie znajdują się pomiędzy ładunkiem a przednią ścianą przyczepy,
  - d) prędkość zespołu pojazdów nie przekracza 20 km/h.

3) dzieci w specjalnie do tego celu przystosowanej przyczepie ciągniętej przez rower.

4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do przewozu pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz straży pożarnej.

5. Kierującemu pojazdem silnikowym, który przewozi osobę, zabrania się palenia tytoniu lub spożywania pokarmów w czasie jazdy. Nie dotyczy to kierującego samochodem ciężarowym, który przewozi osobę w kabinie kierowcy, i kierującego samochodem osobowym, z wyjątkiem taksówki.

Więcej informacji – www.rowery.org.pl